

Tudnivalók a helyszíni ellenőrzésről az őshonos lófajták és magyar parlagi szamár esetében

Az ellenőrzés előtt maximum 48 órával kaphat értesítést a gazdálkodó. A kiértesítéskor az MVH ellenőre röviden tájékoztatja az ügyfelet az ellenőrzés menetéről, a szükséges dokumentumokról.

Az ellenőrzés akadályozása a kérelem elutasítását vonja maga után.

Ha az ügyfél nem tud jelen lenni az ellenőrzésen, akkor meghatalmazotról kell gondoskodni.

Az ellenőrzést az MVH ellenőre és a NÉBIH állattenyésztési igazgatóságának munkatársa közösen végzi (a tenyésztési hatóság szakértőként vesz részt).

Az ellenőrzésre az alábbi dokumentumokat szükséges előkészíteni:

- Állomány-nyilvántartó (a tenyészetben található lovak / szamarak egyedi nyilvántartása) (A 29/2000. (VI.9.) FVM rendelet 4. § f) pontja alapján „az állattartó köteles telepenként/tartási helyenként naprakész nyilvántartást vezetni a tenyészetben lévő, az onnan kiadott és oda érkezett állatok azonosító számairól”. Az új ló ENAR rendelet (110/2013. (IV.9) 7. § (2) bekezdés a) pontja szerint „A lófélék egyedeinek azonosítása keretében az állat tulajdonosa, illetve annak megbízásából az állattartó köteles nyilvántartást vezetni a tartási helyen levő, továbbá az azt elhagyó és oda beérkező lófélékről az azonosító szám vagy életszám, a mozgás dátuma, valamint az indulási vagy célállomás feltüntetésével”). A már kikerült állatoknak is szerepelni kell a nyilvántartásban, pl. értékesített csikók, stb.
- lóútlevelek
- fedezetési jegyzőkönyvek (kancatulajdonos példánya)
- csikóbélyegzési/csikójelölési jegyzőkönyvek (másolati példány/tartó példánya)
- tenyésztési dokumentáció
 - a **tenyésztőegyesület által jóváhagyott** (cél)párosítási terv
 - alapminősítés ill. sajátteljesítmény vizsgálat meglétét igazoló dokumentumok

Az ellenőrzés három fő területe:

- **ENAR követelmények** betartása a 29/2000. (VI.9.) FVM rendelet ill. az új **110/2013. (IV.9) Korm. rendelet** alapján (állatok jelölése, nyilvántartása, lóútlevelek megléte)
- **tartási kötelezettség teljesítése**, azaz a kifizetési kérelemben igényelt állatok megtalálhatóak-e a helyszínen, és ha nem, akkor mikor kerültek ki a tenyészetből (itt különösen fontos a helyszíni nyilvántartás pontossága), ill a vonatkozó év január 1-től december 31-ig a tenyészetben voltak-e. Esetleges pótlások ellenőrzése – pótló állat tenyészetbe történő bekerülési dátuma (a kiesés-pótlást az MVH felé időben be kell jelenteni!). Az állat betöltötte-e a minimálisan támogatható életkort („sima” kérelmezett állat esetében a kérelmezett év január 1-jén, pótló állat a pótláskor).
- **tenyésztési program előírásainak betartása:**
 - tenyésztőegyesületek által jóváhagyott (cél)párosítási tervek megléte, annak vizsgálata, hogy a fedezetések eszerint történtek-e (fedezetési jegyzőkönyvek és az erre vonatkozó tenyésztési dokumentáció alapján).
 - alapminősítés ill. sajátteljesítmény vizsgálat dokumentumai (megtörtént-e a STV ill. az alapminősítés)
 - tartási/takarmányozási, állategészségügyi előírások betartása. (a lóútlevélben legyenek benne az állatorvos által elvégzett kezelések)

Az ellenőrzés menete

Az ellenőrzés a résztvevők bemutatkozásával és a személyazonosság igazolásával kezdődik (megbízólevelek, igazolványok, esetleges meghatalmazás bemutatása, ügyfél és ellenőrök jogainak és kötelezettségeinek ismertetése).

Ezt követően kerül sor az **állatok ellenőrzésére**. A tenyészetben lévő lovakat **egyedileg be kell azonosítani**, ennek feltételeit a gazdálkodónak kell biztosítani. Az egyedi beazonosítás során az állaton lévő bélyegzést (+ ha van, chipet) és jegyeket összehasonlítják a lóútlevelelben szereplő adatokkal. Szamár esetében előfordul, hogy a bélyegzés nem látszik jól, nem egyértelmű, így a chipelés fontos. A chip leolvasásakor a készülék kijelzőjén megjelenő szám legyen beragasztva a lóútlevelelbe (vonalkódos matrica) az egyértelmű beazonosítás érdekében.

Az állatok ellenőrzését a **dokumentumok ellenőrzése** követi. Ennek során az alábbiakat vizsgáljuk:

Az ENAR követelmények

- **állomány-nyilvántartás:** azaz minden ló szerepel-e az ügyfél nyilvántartásában. fontos, hogy a tenyészetből kikerült állatokról is legyen nyilvántartás, mert a kérelemben szereplő és kiesett egyedek kikerülési dátumát a helyszíni nyilvántartás alapján is meg kell tudni állapítani, illetve a pótlásként beállított egyedek bekerülési dátuma is fontos.
- **lóútlevelek:** minden tenyészetben lévő ló/szamár rendelkezik-e lóútlevelel (természetesen, csak amelyek koruk alapján már erre kötelezettek, azaz a fél éves kor és az anyjától való elválasztás közötti időpontban történt bélyegzést követően kell kiváltani az útlevelet. Az új ENAR rendelet szerint a csikó jelölését 6 hónapos koráig vagy a születés évének dec. 31-ig kell elvégezni, attól függően, hogy melyik a későbbi dátum).
- **fedeztetési jegy(zőkönyv)ek:** a tenyészetben megtalálható kancákról legyen meg ez a dokumentum, a 4. pld, kancatulajdonos példánya (alap esetben a kérelmezett év elejétől történt fedeztetéseket nézzük). A megszületett csikó bélyegzéséig különösen fontos a megléte, hogy ellenőrizni tudjuk, hogy a kérelemben szereplő egyedek fedeztetése a párosítási terv szerint történt-e. Ha van fedeztőmén a tenyészetben, annak legyen az adott évre érvényes fedeztetési engedélye.
- **csikóbélyegzési/csikójelölési jegyzőkönyvek:** a már bélyegzett, de lóútlevelel még nem rendelkező csikók esetében nézzük, egy (másolati) példány legyen a helyszínen.

Tartási kötelezettség ellenőrzése dokumentumok alapján

Az ellenőrzés során megnézzük **az állomány-nyilvántartóban, hogy a kérelemben szereplő egyedek a tárgyév január 1-től december 31-ig a tenyészetben tartózkodtak-e** (a 2013. februárban benyújtott kifizetési kérelmekben szereplő egyedek esetében ez 2012. jan. 1-től kezdődő időszak). Ha egy állat nem volt ott végig, a teljes évben, illetve a helyszíni ellenőrzéskor már nincs ott, akkor a jegyzőkönyvben rögzítjük a ki/bekerülési dátumokat, megnézzük a pótlásokat, és a pótlások dátumait is.

Tenyésztési dokumentáció

- **párosítási tervek betartása:** a tenyésztőegyesület által legyenek jóváhagyva a párosítási tervek. Ennek és a fedeztetési jegyzőkönyvek alapján vizsgáljuk, hogy a fedeztetések a párosítási tervnek megfelelően történtek-e.
- **STV ill. alapminősítés megléte:** Az alapminősítés dokumentuma a kanca bírálati lapja. STV meglétét alátámasztó dokumentum(ok) (szamár esetében a tenyésztési program nem írja elő).

A **helyszíni ellenőrzés során azt az állatot tartjuk megfelelőnek**, amely szabályszerűen jelölt (beazonosítható), rendelkezik a kérelmező nevére kiállított lóútlevéllel (kérelmezett év jan 1-től, pótló állat esetében a pótlástól), a tenyészetben tartózkodott a vonatkozó év január 1-től dec. 31-ig, betöltötte a minimálisan támogatható életkort a tárgyév jan. 1-jén (ill. pótló állat esetén a pótláskor), valamint nőivarú.

Figyelem! A helyszíni ellenőrzés nem vizsgál minden egyes, az őshonos támogatás igénybevételéhez szükséges **támogatási feltételt**. Amennyiben a helyszíni ellenőrzés **nem tár fel hibát, hiányosságot, úgy az még nem értékelhető a kérelem jóváhagyásaként**. Az MVH-nak az eljáráshoz kapcsolódó valamennyi ellenőrzés (adminisztratív is – pl. ENAR keresztellenőrzés) eredményét figyelembe kell vennie a döntés meghozatalakor.

Az ellenőrzés során jegyzőkönyv készül, melyet az ellenőrök és az ügyfél is aláír. A megállapításokat az ellenőr ismerteti az ellenőrzés végén. Az ügyfélnek lehetősége van észrevételt tenni az ellenőrzéssel kapcsolatban a jegyzőkönyv erre vonatkozó részében („Ügyfél észrevétele” c. mező). Ha az ügyfél kéri (és a technikai feltételek adottak), a helyszínen másolatot kérhet a jegyzőkönyvből. Amennyiben az ügyfélre nézve terhelő megállapítást tartalmaz a jegyzőkönyv, annak másolata a jóváhagyást követően postázásra kerül. Az ügyfél erre írásban észrevételt tehet a jegyzőkönyv kézhezvételét követő 8 napon belül.

Készítette: Oláh Evelin

MVH Területi Ellenőrzési Főosztály

2013. április 11.